

Den Haag, 23 april 2010

Voortouwcommissie: **vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

Activiteit: **Gesprek**
Datum: donderdag 20 mei 2010
Tijd: 11.00 - 12.00 uur
Openbaar/besloten: openbaar

Onderwerp: Werkprogramma van de Onderwijsraad

Agendapunt: **Nog te ontvangen werkprogramma van de Onderwijsraad
(de delegatie Onderwijsraad bestaat uit 11 leden)**

Aanmeldingen voor dit gesprek via Parlis met de knop “Inschrijving” op het tabblad “Deelnemers” van deze Parlisactiviteit of via e-mail (cie.ocw@tweedekamer.nl).

Griffier: E.C.E. de Kler

Activiteitsnummer: 2010A01458

Van: Cindy Rouwhorst [mailto:c.rouwhorst@onderwijsraad.nl]

Verzonden: maandag 10 mei 2010 16:34

Aan: Kler de E.C.E.

Onderwerp: informatie tbv bijeenkomst Onderwijsraad/ VKC Onderwijs op 20 mei

Geachte Leden,

Op donderdag 20 mei a.s. is de Onderwijsraad bij u - Leden van de Vaste Kamercommissie Onderwijs – te gast. In dit overleg wil de Onderwijsraad graag met u van gedachten wisselen over het werkprogramma van de raad voor 2011. In de bijlage vindt u een overzicht met een aantal mogelijke adviesonderwerpen. Wellicht kan dit ter inspiratie dienen voor uw denkproces over mogelijke adviesvragen, mogelijk staat er zelfs een onderwerp tussen waar uw belangstelling naar uitgaat. In het gesprek op 20 mei verkennen wij graag uw gedachten over mogelijke adviesvragen vanuit de Kamer.

Voor uw informatie nog het volgende. Bijeenkomsten die wij in het (recente) verleden hebben georganiseerd, hebben geleid tot de volgende vragen vanuit de Tweede Kamer:

Werkprogramma 2009 (beide adviezen zijn begin 2010 aan uw Kamer aangeboden):

- *Ouders als partners (27 februari 2010)*
- *Onderwijs en ondersteuning (27 januari 2010)*

Werkprogramma 2010 (deze adviezen zijn nog in voorbereiding en hopen wij eind dit jaar te kunnen publiceren):

- Advies over de waardevastheid van diploma's
- Advies over de interne verzelfstandiging van eenheden binnen een groter geheel
(*Verzelfstandiging in het onderwijs II*)

Ik vertrouw erop u met deze informatie van dienst te zijn geweest.

Wij kijken uit naar een plezierige bijeenkomst.

Met vriendelijke groet

Cindy Rouwhorst

Mogelijke adviesonderwerpen in het kader van de voorbereiding van het werkprogramma 2011 van de Onderwijsraad

Onderwerp en korte aanduiding geordend naar kabinetsthema en OCW-specifieke onderwerpen (prioritering heeft nog niet plaatsgevonden)

Schaarste en transitie

1. Regionale doelgroepen: regionaal/gebiedsgewijs onderwijsbeleid

Voor bepaalde doelgroepen en doeleinden is een regionaal beleid nodig. Bijvoorbeeld achterstandenbeleid, maar ook innovatiebeleid en ondernemersbeleid vragen om een gebiedsgewijze aanpak. Kan onderwijs beter aansluiten bij gebiedsgewijze ontwikkelingsplannen?

Dynamiek en zekerheid in een globaliserende wereld

2. Globalisering en nationale verbetering

Hoe verhouden we ons tot de succesvolle Aziatische landen zoals Hong Kong, Singapore, Taiwan. Ze scoren hoog in PISA c.a. We kunnen dat niet af blijven doen met te zeggen dat de Aziatische cultuur nu eenmaal anders is.

De motie Hamer formuleert een ambitieniveau tot de top 5 te willen behoren. Dat is zogenoemd een *moving target*. Zeer moeilijk te raken dus. Hoe houden we bij wat de andere landen doen en hoe reageren we daarop?

In de uitwerking alle onderwijssectoren meenemen (van po tot graduate schools).

3. Grenzen aan de verengelsing van het hoger onderwijs

Veel onderzoek is internationaal en kan in het Engels worden gepubliceerd, bij bepaalde vakken echter gaan inhoud en taal zo sterk samen (filosofie, rechten bv) dat verengelsing een verarming inhoudt. Voor het onderwijs geldt een afzonderlijke redeneerlijn, in de graduate school kan onderwijs het gebruik van Engels in het onderzoek volgen maar in de andere onderwijsfasen is er geen reden om in een *wave* naar het Engels over te stappen.

Universiteiten en hogescholen hebben een taak het Nederlands als taal van cultuur en wetenschap verder te ontwikkelen. Ver doorgevoerde verengelsing ondermijnt het publieke draagvlak van het hoger onderwijs.

Openbaar bestuur van de toekomst: vertrouwen en legitimiteit

4. Bewustzijn van de eigen cultuur van een school

Zijn scholen zich voldoende bewust van hun identiteit, van hun culturele eigenheid? Weten ze wat de kern uitmaakt van hun kwaliteiten? Hebben ze naast allerlei reacties op omgevingseisen (vertaald in aanbod van magneten, extra profielen, honours, taalklassen enz) voldoende weet wat belangrijk is voor een samenhangend lerarenteam en een eigen ervaarbare schoolidentiteit? Wat draagt management en bestuur hieraan bij?

5. Rolhygiëne: besef van wat aan de school is en wat aan de minister is

Het onbehagen in het land heeft de verhouding Den Haag en 'het land' op scherp gezet. Onderwijs gaat mee in deze beweging. Achter alle *high frequency* bemoeienissen van media en politiek zou een diep en vast besef (op FM frequentie) moeten liggen van wat echt bij de scholen en instellingen zelf hoort en wat bij het departement/landelijke politiek hoort. De Commissie Dijsselbloem heeft daar een begin mee gemaakt (wat en hoe) maar het vraagstuk ligt daar nog. Het bestuurlijk veld is ook nog complexer geworden. De sectororganisaties hebben intussen een plaats ingenomen in het centrum van de macht. Wat zijn hiervan de gevolgen voor andere actoren, voor het departement en voor de scholen en leraren. Is een zekere insnoering nodig?

6. Interpretatieve verklaring art 23

In onze verkenning *Vaste Voet* enz hebben we gewezen op de mogelijkheid van een interpretatieve verklaring bij art. 23 GW.

7. Beëindiging en vermindering van beleid

Veelal is sprake van dringende noodzaak om te komen tot beleidsvorming. Wanneer echter de omstandigheden zijn gewijzigd die aanleiding gaven voor het geformuleerde beleid blijkt dat niet automatisch te leiden tot beëindiging of proportionele vermindering van dat beleid. Wat zijn de werkzame mechanismen in dit zichzelf continuerende beleidsproces? En waar op het onderwijsterrein spelen deze n? Welk beleid zou afgebouwd kunnen worden?

Nieuwe technologieën

8. Onderwijs 2.0

Hoe kan de invloed van de *social media* worden benut voor het leren en voor het onderwijs; en ook wat dit betekent naast de meer cognitieve zaken voor de sociale ontwikkeling van leerlingen.

Een belangrijke karakteristiek van web 2.0 is dat optimaal gebruik gemaakt wordt van alles wat mogelijk is als je mensen met elkaar verbindt. Sociale netwerken zijn de drijvende kracht achter web 2.0. Door de kracht van sociale netwerken kan content met een latente waarde (data, informatie, kennis, muziek, beeld enz) naar boven gehaald worden en van meerwaarde worden voorzien voor leerdoelen en voor onderwijsdoelen (door bijvoorbeeld beoordelingen, duidingen of tags, ofwel trefwoorden die gebruikers toekennen). Maar ook de waarde van sociale relaties zelf kan waarschijnlijk explicieter worden benut in onderwijsprocessen.

Sociale samenhang en scheidslijnen in de samenleving

9. Burgerschap, maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef.

In alle sectorwetten zijn bepalingen opgenomen over de opdracht van het onderwijs met betrekking tot burgerschap en maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef. Hoe wordt hieraan in de praktijk inhoud en vorm gegeven? Wat moet er gebeuren om de praktijk te optimaliseren? Wat is de betekenis daarbij van interetnische werkvormen en relaties, van crosscultureel onderwijs en inclusief onderwijs.

Op al onze scholen, hogescholen en universiteiten is het vraagstuk van sociale menging aan de orde. De menging heeft vooral betrekking op cultureel-etnische en sociale-economische

aspecten. Wat betekent bv een verzwarting van de Erasmus Universiteit? Is dat een neergang of juist een teken van de vitaliteit van Rotterdam? Voor deze menging worden onderwijskundige argumenten (beter voor de kwaliteit van onderwijs) en sociale argument (beter voor de kwaliteit van leven) aangevoerd.

10. Bezuinigingen en kwetsbare groepen in het onderwijs.

Voor welke groepen zullen de komende bezuinigingen resp. pas-op-de-plaats van uitgaven (op onderwijs en op andere maatschappelijke terreinen met effecten op onderwijs) vooral gevolgen hebben, zijn dat bepaalde kwetsbare groepen, is daar wat tegen te doen?

OCW-specifieke onderwerpen

11. Lerarenopleiding voor het mbo

Er is nauwelijks een lerarenopleiding voor het mbo. Waarom eigenlijk niet? Is de weg van het on-the-job leren wel zo'n goede weg naar het leraarschap? Zou het mbo niet gebaat zijn met een duidelijke lerarenopleiding? Wat zou dan de beste vormgeving zijn?

12. De generale school voor voortgezet onderwijs

Uitwerking van het recent uitgebrachte advies *Vroeg of Laat*, met name kan worden ingegaan op de algemene school voor voortgezet onderwijs en de brede vo-licentie. In het advies *Vroeg of laat* wordt het idee genoemd van de school voor voortgezet onderwijs die alleen is gebonden aan de drie doorstroomvakken. Hierbij horen ook andere instrumenten zoals het planningsinstrument van een algemene vo-licentie. Hoe ziet het hele pakket aan instrumenten eruit om de generale school voor voortgezet onderwijs te realiseren?

13. Harmonisatie van onderwijswetgeving ten behoeve van stelselwijzigingen

Een meer geharmoniseerde onderwijswetgeving zou het in de toekomst eenvoudiger kunnen maken eventuele wijzigingen in het stelsel door te voeren. Zo zou een algemeen experimenteerartikel moeten voorzien in de mogelijkheid vernieuwingen op beperkte schaal uit te proberen en activiteiten van scholen op het grensvlak van de onderwijssectoren uit te voeren. Geharmoniseerde wetgeving zou enerzijds minder regels moeten bevatten en anderzijds voldoende waarborgen voor de stelselkwaliteit. In hoeverre is een dergelijke harmonisatie in vergelijking tot de bestaande situatie noodzakelijk, gewenst? En hoe zou deze moeten worden ingericht?